C U L T U R A
MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 3 OCTOBER 1956 No. 7

Redactie: J. J. STAM
Druk: GENERAL PRINTING

Waarom is het goed dat Uw kind danslessen krijgt?

De meesten onder ons zijn zich er van bewust dat sterke, goed gecoördineerde menselijke wezens die zich rhythmisch bewegen met een goede lichaamshouding en gratie, een genoegen zijn om naar te kijken, afgezien of zij uiterlijke schoonheid bezitten.

En alle ouders die tot deze ontdekking gekomen zijn, hopen dat hun kinderen zullen opgroeien tot gracieuze jonge vrouwen en stoere krachtige jonge mannen.

Dans en ballet waren synonym in Uw gedachten. U herinnert zich nog de betoverde lieflijkheid van Moira Shearer in haar film: "The Red Shoes", niet alleen zoals ze danste, maar ook hoe ze haar dramatische rol vertolkte.

U herinnert zich ook de avond dat U zo genoten hebt van 'n ballet uitvoering en hoe gefascineerd U toekeek toen het dans-gezelschap na afloop het restaurant-naast-het-theater binnen kwam. En met de gedachten aan deze gracieuze, sterke, elegante mensen, bent U tot het besluit gekomen om Uw dochtertje een ballet-opvoeding te laten geven. Niet omdat U wil dat zij beroepsdanseres zal worden, maar omdat U wil dat haar houding en bewegingen zullen worden als van een danseres. Doch ballettraining is niet het enigste antwoord om Uw kleintje tot een charmante verschijning te maken.

Er zijn ook andere vormen van danskunst: zoals: Rhythmische, lyrische, abstracte en scheppende dans, tap en acrobatiek, ofschoon deze laatste twee *niet* de kracht, gratie en evenwicht geven als ballet en bovengenoemden.

Een goede houding komt automatisch bij goed getrainde dansers (danseressen). De rechte rug, het trots-gehouden hoofd en sierlijke lange hals, de ingetrokken maag, buik en bibspieren, de waardigheid die uitstraalt van hun soepele gestalte, dit alles zijn hun kenmerken.

Laten we nu eens bekijken wat de resultaten zijn van goede danslessen.

Wàt men ook doet aan sport: rhythme is onontbeerlijk en dans ís rhythmische bewegingen in tijd en ruimte, 'n grote hulp bij iedere soort van sport.

Dansers (danseressen) moeten helder denken om gecompliceerde bewegingen en patronen preeies te kunnen uitvoeren, met het resultaat dat zowel hun geest als hun lichaam gediciplineerd wordt.

Goede danstraining kan veel afwijkingen verbeteren, b.v. kinderen met platvoeten of 'n doorgezakte rug. Kinderen met kromme schouders of stijve gewrichten en slappe spieren tengevolge van langdurige ziekte of kinderverlamming.

Dan is er verder 't té magere kind, dat haar zwakke enkeltjes en spillebeentjes moet ontwikkelen. En het té dikke kind die haar te veel aan vet in krachtige spieren moet omzetten. Voor beide types zullen balletlessen uitstekend helpen, mits ze hard werken en lang genoeg volhouden.

De kleine wildebras met 6 broertjes. Ze klimt in bomen als 'n aap, speelt base-ball als Di Maggio, vecht als 'n boxer en wint iedere fiets- of rolschaatswedstrijd. Wat gewéldig dat ze zelfs béter is dan alle jongens!

En toch zou het veel beter voor dit meisje zijn om iets van dat stoere en te veel aan energie door ballettraining te spuien.

Daar is het vogeltje: 'n tenger kindje, zó lief zó verlegen dat haar grote ogen zich met tranen vullen als ze vertelt dat ze van de kleuterschool naar de eerste klas is overgegaan. "En Ansje zegt, ik moet dan helemaal alléén voor de klas staan om woordjes te lezen", huilt ze bitter.

Neem haar mee naar een dansschool, laat haar enkele lessen kijken, probeer haar mee te laten doen met de andere kinderen. Verlies Uw geduld vooral niet. Als ze 'n tijd lang aan de lessen heeft deelgenomen zult U bemerken hoe weinig er nog van dat schuwe vogeltje is overgebleven......

Het is bijna altijd zo, dat 't meest teruggetrokken kind tot ontplooiing komt door danslessen.

Dan is er de ballerina-in-de-dop. Ze is lenig, gracieus en heeft veel gevoel voor muziek. Ze danst de hele dag als 'n vlindertje-zo-licht en kan de dag haast niet meer afwachten dat ze dansles krijgt. Het is een *moeten* in dit geval. U mag geen aanleg ge-

paard aan verlangen-om-het-te-leren verloren laten gaan.

Ouders hebben me ook andere redenen opgegeven:

"De kinderen uit de buurt nemen allemaal les, daarom wil ik met mijn dochtertje niet achter blijven."

"Ons kind is zó vaak ziek, ze eet ook haast niets, en 't is bekend dat ballettraining haar zal helpen er over heen te komen.

"Ik vind dat alle kinderen de wetenschap en ervaringen van de kunst van ballet nodig hebben als culturele ondergrond. Het hoort bij hun opvoeding" (Met respect keek ik naar deze intelligente moeder).

"Ik heb altijd gedroomd om ballerina te worden, maar was er nooit toe in de gelegenheid. Nu wil ik dat mijn kleine meisje mijn droom kan verwezenlijkken".

Havelock Ellis, schreef in zijn "Dance of Life":

"Dans is het mooiste en aangrijpendste van alle kunsten, omdat het geen vertolking is door 'n ander medium. Het is 't leven zelf!"

Er is geen uitwendig materiaal waardoor men zich moet uitdrukken in dans.

Er is geen penseel of canvas, geen noten of instrument, geen pen of woorden, geen massa klei. Er is alleen het eigen verlangen tot zelf-expressie.

Niet zo lang geleden was er gedurende een les in "Scheppende" danskunst, (creative dancing) een uitgegroeid meisje, die zich constant schaamde over haar lengte en die op haar eigen verzoek als „'n heel klein elfje" danste. Al improviserende concentreerde zij zich zo zeer op dit onderwerp, dat ze zich zelf totaal vergat. Haar bewegingen en expressie waren zeldzaam goed, vrij van alle verlegenheid en stijfheid, die ze anders bezat. Ze heeft 'n onvergetelijke ervaring daarmee opgedaan. 't Genot van dat moment en 't besef: "Ik kán het!" kan haar hele toekomst — op de school, bij sport en spel, — ten goede doen keren.

Een "onhandelbaar" kind werd verzocht "een hevige storm" uit te beelden. Zo gauw de donderende muziek door de studio klonk, rende hij rond, sprong, draaide in wilde bewegingen met zijn hele lichaampje, uitweg gevend aan opgekropte energie. Na deze improvisatie was 't een kalmer kind, want hij had hèt middel gevonden — dank zij scheppende danskunst.

Wat 'n prachtige manier om emotionele kinderen te helpen!

Ik kan U hierna opmerkingen maken op het feit, dat danstherapie in hospitalen voor zenuwzieken — onder deskundige leiding — enorme opgang maakt en dat vooral scheppende dans (creative dance) de beste resutaten geeft.

Nadat Uw kind begonnen is met danslessen, verwacht dan vooral niet dat Uw kleine wildebras in een ommezien van tijd zal veranderen tot 'n bedaard wezentje; noch dat Uw timide dochtertje zal veranderen in een Susan Hayward in dezelfde tijd dat het Mej. Hayward kost een film te maken.

Heb vooral veel geduld als Uw kleintje een emotioneel probleem heeft.

Het duurt heus lang om slechte lichaams-houdingen af te leren, om alle spieren te ontwikkelen, om begrip te krijgen van rhythme en soepele bewegingen. Ja, zoals met iedere andere vorm van kunst, duurt het ook met danslessen lang eer zij de vruchten er van kunnen plukken.

Zelfs voor 'n begaafd danseresje duurt 't heel wat langer dan slechts enkele jaren om ballerina te worden......

E. Athmer

RADIO-PROGRAMMA VOOR OCTOBER 1956

Donderdag 4 October: Klassieke Muziek.
Katchaturian: Vioolconcert. Solist D. Oistrakh
Sibelius: Symphonie No. 3 in C.

Donderdag 11 October: Klassieke Muziek.
Vaughan Williams: Londense Symphonie.
Walter Piston: Ballet-suite: The incredible Flutist.

Donderdag 18 October: Klassieke Muziek.
Fr. Liszt: 2de Pianoconcert. Solist: Malcuzynski.
Mac Dowell: 2de Pianoconcert in d.
Dohnányi: Variaties op een kinderliedje. Pianosolist: Cyril Smith.

Donderdag 25 October: Klassieke Muziek.
Anton Bruckner: 6de Symphonie.
G. Mahler: Lieder eines fahrenden Gesellen.

Donderdag 1 November: Cherubini: Requiem Mis.
Joh. Seb. Bach: Aria's uit de Hohe Messe en Magnificat.

Het CCA zendt uit over Radio Kelkboom's avonds van 9 tot 10 uur.

Enkele Opmerkingen bij ons Radio-programma

Donderdag 4 October brengen wij U van de Russische componist en dirigent Katchaturian het in 1940 gecomponeerde vioolconcert. Katchaturian begon betrekkelijk laat met zijn muziekstudies. Immers hij was al 19 geweest toen hij voor het eerst muziek leerde lezen. De jaren daarvoor zijn echter toch zeer belangrijk geweest voor hem, want de muziek van zijn geboortegrond, Armenië, had een onuitwisbare indruk bij hem achtergelaten. Deze volksliederen en volksdanswijsjes duiken telkens weer in zijn werk op. Wat verder in dit vioolconcert opvalt, is de kleurrijke orkestratie. De instrumenten leven en treden ieder op hun beurt even naar voren. Het vioolconcert bestaat uit drie delen, waarvan vooral het tweede een sterke indruk op de luisteraar maakt. Het laatste deel is misschien wat uitgerekt, maar de zeer persoonlijke en originele schrijfwijze voor het orkest maakt toch, dat wij geboeid blijven luisteren tot de laatste toon verklonken is.

Fr. Liszt

Sibelius, de hoogbejaarde Finse componist, thans 90 jaar oud, is sterk gehecht aan de traditie en kan worden gezien als een schakel die aansluit bij Brahms. Dat Sibelius geen tradities gebroken heeft, wil echter niet zeggen, dat hij geen oorspronkelijke muziek heeft gebracht. Zijn melodieën zijn dikwijls zeer oorspronkelijk en fris en tonen de grote creatieve kracht van de componist.

Waar Sibelius vooral maar gezocht heeft, is naar de uitdrukking van de „ziel" van zijn vaderland in de muziek. Meer dan 50 jaar geleden schreef hij zijn eerste symphonie en daarmede begon zijn carrière als de beroemdste symphonicus van de 20ste eeuw. Op dit ogenblik zijn 7 symphonieën verschenen. Het heeft geen zin Sibelius met die andere groten als Beethoven en Brahms, Dvorak of Tsjaikowsky te gaan vergelijken bij het uitspreken van een oordeel over zijn kwalitatieve kanten. Sibelius heeft, en dit is een feit, door zijn grote dramatische zeggingskracht en zijn meesterschap over het materiaal, waarmede hij moet werken, alsmede door de diepe innerlijke overtuiging van zijn werk Finland een grote plaats gegeven in de wereld der muziek van het Westelijk halfrond.

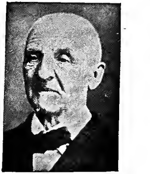

A. Bruckner

De derde symphonie bestaat uit drie delen, die zonder onderbreking in elkaar over gaan. Enkele musicologen spreken over deze derde als zijn Pastorale. Het leidmotief van deze derde is de Finse natuur, de meren en bossen, de geluiden van wind en water. Het werk wordt uitgevoerd door het Radio-orkest van Stockholm onder leiding van Sixten Ehrling.

Tot slot van dit praatje nog een enkel woord over de 6de Symphonie van Bruckner. Het werk is ontstaan in de jaren 1879-1881. Zoals bekend viel het Bruckner ontzettend moeilijk zijn werken uitgevoerd te horen. Ook deze 6de heeft de componist nooit in zijn geheel gehoord. In 1883 kwam het tot een uitvoering van het 2de en 3de deel en hiermee moest Bruckner het maar doen. De ontvangst bij het publiek en de pers was overigens verre van hartelijk. In 1899 bracht Mahler het werk in zijn geheel. Echter niet in de versie van Bruckner, want Mahler had het opnieuw georkestreerd en verschillende passages weggelaten, in de mening daarmede het werk een dienst te bewijzen. De ontvangst door het publiek werd er niet hartelijker door en waarschijnlijk is de 6de wel één van de minst gespeelde werken van Bruckner. Het werk bestaat uit vier delen: Maestoso, Adagio, Scherzo en Finale. Vooral het Adagio getuigt van rijke inspiratie, terwijl het Scherzo in zijn schrijfwijze doet denken aan Beethovens Eroica, in het trio althans.

Luisteraars, genoegelijke uren bij Uw radiotoestel.

Nieuws VAN DE ARUBAANSE MUZIEKSCHOOL

De muziekschool is geen instelling die met veel tam-tam te werk gaat. Muziek is een vorm van ontspanning die meestal in de beslotenheid van de huiskamer of van het schoollokaal wordt beoefend. Zo is het ook met het lesgeven. Een leraar die met inspanning van al zijn beschikbare krachten zo goed mogelijk werkt, ziet in maanden werken soms maar heel weinig resultaat. Toch is het nodig om zo nu en dan eens de schijnwerper te richten op het werk van de muziekschool, omdat propaganda nodig is om steeds nieuwe leerlingen te laten toevloeien en de leerlingen die reeds wat vorderingen gemaakt hebben, te stimuleren om op de ingeslagen weg voort te gaan. Het is mogelijk om op instrumenten als piano, viool, fluit- blokfluit, gitaar en orgel les te geven. Toch ziet ondergetekende zich bij de organisatie van dit onderwijs nog voor vele problemen geplaatst. De leraren en leraressen zijn bijna allen mensen, die in de vrije tijd die hun beroep hun overlaat, moeten werken voor de school. Die tijd is dus meestal vrij beperkt. In de tweede plaats is er vaak behoefte aan lessen op een instrument op een plaats waar op dat moment geen leraar beschikbaar is. Vakopleiding, dus opleiding voor een diploma dat werkelijke bevoegheid geeft, is slechts mogelijk door krachten. die zelf dat diploma op zijn minst bezitten, zodat op het moment slechts hogere opleiding mogelijk is voor bespelers van de piano, het orgel of de fluit. Maar moeilijkheden zijn er om opgelost te worden en er zijn dan ook al heel wat plannen tot uitbreiding en verbetering van de Muziekschool gemaakt, die wij in de toekomst hopen te verwezelijken. Zo is één van de eerste noodzakelijkheden de komst van een vakleraar voor viool. Tot op zekeren hoogte konden de leerlingen uitstekend geholpen worden, maar verdere ontwikkeling is helaas nog niet mogelijk. Dan laat de muziekbeoefening in groepsverband, en dan vooral in de kleinere plaatsen, nog veel te wensen over. Persoonlijk sla ik deze vorm van muziekles hoger aan dan de privé-les. Maar ze vergt veel inspanning en bovenal veel tijd.

In de loop van October hoopt de Muziekschool weer een avond te geven voor ouders en belangstellenden. Het accent moet hierbij vallen op het eigen werk der leerlingen. Hetgeen er gepresteert wordt moet dus niet in de eerste plaats zo mooi en goed mogelijk zijn, maar wel een maximum aan ontspanning en speelvreugde geven. Zoals een kind dat na een jaar pianoles al aardig speelt geen concertpianist in de dop behoeft te zijn, maar wel dient te weten dat het zelf doen in de muziek, de hoogste vreugde geeft.

R.H.

Muziek kennen doet muziek genieten
(2)

In ons vorige stukje over de oervorm der muziek hebben we als het ware het ontstaan der muziek besproken. Er was dus ritme voordat de mens de toon kende. De rituele dansen, die een zeer belangrijke positie innemen in het leven van de primitieve volkeren werden in den beginne slechts begeleid met instrumenten die alleen het ritme van de dans aangaven. Wat is eigenlijk ritme? Dat is misschien het beste zo te omschrijven: „Ritme is aanwezig als een geluid of toon of geruis met min of meer regelmatige tussenpozen terugkeert." Vanzelfsprekend hoeven we dus ritme niet alleen in de muziek te zoeken. Heel ons leven, ja de gehele wereld om ons heen heeft een zeker ritme. Om enkele voorbeelden te noemen: onze hartslag, ons lopen, en ook gebeurtenissen om ons heen die we alleen met ons gezicht waarnemen zoals het op- en ondergaan van zon en maar zo gekozen dat de afwisseling van lang en ritme. In de muziek volgen de tonen elkaar met een zekere, aan wetten gebonden, regelmaat op. De tussenruimten tussen de tonen zijn dus niet allen gelijk, maar zo gekozen dat de afwisseling van lang en kort een levend geheel vormt. Het aantal variaties dat in het ritme mogelijk is, is oneindig. Geen enkele componist heeft ooit een stukje muziek gemaakt dat in ritme letterlijk hetzelfde was als het werk van een andere toondichter. De oneindige variatie die er in de combinatie van verschillende toonlengten mogelijk is, heeft door de eeuwen heen steeds weer nieuwe componisten geinspireerd om stukken te schrijven met nieuwe, originele vondsten. Een ieder die nog nooit heeft stilgestaan bij het verschijnsel „ritme", raad ik aan eens een willekeurig liedje te zingen (durft U dat wel, zomaar een liedje te zingen!), en de maat of liever het ritme op de tafel te tikken. U zult dan merken dat er in één liedje vaak nog heel wat noten staan van verschillende lengte.

De primitieve mens had het maken van Muziek als één van de eerste levensbehoeften. Wat de redenen hiervoor waren zullen we nog later zien. Maar hij moest bij dans, bruiloft en begrafenis, geluid maken. Liefst duidelijk en ver hoorbaar geluid. Hij ontdekte dat je met een uitgedroogde vrucht,

waarin de pitten los waren geraakt, uitstekend rammelen kon. De rammelaar die we als baby al zo uitstekend bespeelden, was uitgevonden! Maar er waren nog meer middelen om geluid te maken. Klappen in de handen, uitgeholde stukken bout tegen elkaar slaan, (eigenlijk namaak-handen!), slaan op een uitgeholde boomstam, enz. Al gauw kwam men er toe om de tussenpozen in dit staan, rammelen, of krabben te gaan ordenen, en het echte ritme, het dus met een zekere regelmaat terugkerende geluid, was geschapen.

Maar nu komen we nog op een moeilijk te beantwoorden vraag: Hoe kwam de mens er toe muziek te gaan maken? Is de beoefening van de muziek wel nodig? Als we zo de besluiten van de overheid (helaas vaak in Nederland) zien als het gaat om toekenning van subsidie voor het muziekleven, als het gaat om de bescherming van het beroep van musicus, of om invoering van het muziekonderwijs op alle scholen, dan komen we vele mensen tegen die beweren dat het leven best loopt zonder „die dure, en nutteloze muziek."

Maar bij de volkstammen die diep in het oerwoud leven, temmiden van vele gevaren, ziekten en vermoede bedreigingen van geesten en demonen, is de beoefening van muziek en dans in het leven een noodzaak. Waarom zijn deze mensen muziek gaan maken? Hadden zij behoefte hun gemoed te ontlasten, wilden ze de geluiden van het oerwoud, of bepaalde driften en hartstochten gaan uitbeelden, of was het de lust tot spelen die hen dreef? Het staat wel vast dat, al hebben uitbeelding en spel hun rol gespeeld, er één machtige drijfveer tot het maken van muziek was: de angst voor geesten en boze machten. We kunnen heden ten dage nog duidelijk waar nemen dat het leven van vele volksstammen in Afrika beheerst wordt door de angst voor bogere machten, geesten en demonen. Steeds moeten deze ongeziene krachten, die voorspoed of ramp, geboorte of dood, ziekte en genezing, regen of misoogst veroorzaken, door middel van offers en gebeden goedgunstig gestemd worden. Maar men moet zich de invloeden van deze geesten van het lijf houden met het maken van lawaai en muziek. Want temidden van het geluid dat de mens maakt voelt hij zich betrekkelijk veilig. Stilte om zich heen betekent openstaan voor de machten van buiten. Dus moet er muziek zijn, uren, ja dagen lang. En is de moderne mens veel veranderd? Denk eens aan het lawaai van onze grote steden, dat vele mensen niet meer missen kunnen in hun vacantie. Denk eens aan de huisgezinnen waar de gehele dag de radio aan moet staan, wil men zich „op zijn gemak" voelen. Denk eens aan de kerkdienst, waar de mensen angstig om zich heen kijken als er een ogenblik volslagen stilte heerst! Over dit bezwerend gebruik van de muziek een volgende keer.

Rien Hasselaar.

Radio en Televisie III

DE INVLOED VAN HET LUISTERSPEL OP HET TONEEL.

Over de invloed van radio en televisie op bet dagelijks leven is van tijd tot tijd veel geschreven. In het algemeen beperkt het onderzoek, vooral in de landen waar de "commerciële radio" bloeit, zich tot het vraagstuk, welk programma in het bijzonder bij het publiek in de smaak valt. Ook in Nederland is door het Centraal Bureau voor de Statistiek een onderzoek ingesteld. Hieruit bleek, dat de invloed van de radio als smaakvormend en educatief medium vrij groot moet zijn. Hoe groot is echter nit het onderzoek niet af te leiden, daar dit niet het doel was.

Vage mededelingen als zou door de radio de belangstelling voor muziek, als zou het concertzaalbezoek en als zou tevens de belangstelling voor het theater toegenomen zijn, doen van tijd tot tijd de ronde. Een doorslaggevend onderzoek van sociologische zijde zou in een betrekkelijk homogene Westerse gemeenschap als Nederland zonder twijfel van groot belang zijn. Vast staat wel, dat de radio, zoals oorspronkelijk gevreesd werd, het theaterbezoek niet heeft doen verminderen.

Dat de radio geen fnuikende invloed had op het concertbezoek en dat door de radio al evenmin bet actieve musiceren werd vervangen door een passief luisteren zonder meer

Toen de televisie verscheen, stonden, van land tot land, de ongeluksprofeten op. De kinderen zouden geen tijd meer hebben voor huiswerk. De invloed van het beeld zou catastrofaal zijn. Men zou al turende naar bet kleine scherm alle activiteit verliezen. Tegenover deze pessimistische verwachtingen hoort men thans al weer optimistische geluiden en zelfs meende men onlangs, dat er als gevolg van de huiselijkheid, die de televisie tot stand brengt, allerlei gunstige invloeden zouden zijn aan te wijzen. Terwijl, onder invloed van de educatieve programma's der televisie, het lezen zou toenemen.

Bezoekt de C.C.A. Tentoonstellingen:

Persfoto 1954-'55 en Wereldliteratuur in Nederlandse Vertaling

in **TROCADERO** van Zaterdag 6 t/m Maandag 15 October.

en

"KATTEN"

bestaande uit een 90-tal schilderijen en tekeningen, samengesteld door Mevrouw Magdalena Sothman

eveneens in TROCADERO van Zaterdag 20 t/m 29 October.

Toegang VRIJ **Toegang VRIJ**

HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA
Afdeling Expositie.

RECTIFICATIE **De data der tentoonstelling zijn gewijzigd. Deze zijn thans als volgt: PERSFOTO, etc: 27 Oct. - 5 Nov. KATTEN: 10 Nov. - 19 Nov.**

Verlicht Uw huis helder. Het is niet duur

Hieronder volgt een kostenvergelijking voor een gezin van 5 personen, dat de avond gezellig thuis doorbrengt. Deze familie meent terecht dat de kosten voor een goede verlichting zeer zeker gewettigd zijn in vergelijking met de 8 maal zo hoge kosten voor de bescheiden geneugten van deze avond.

ALGEMENE KOSTEN:			
	5 koppen koffie	f. 0.40	
	5 soft drinks	f. 0.55	
	10 sigaretten	f. 0.25	f. 1.20
VERLICHTING:			
	1 tafellamp	100 W.	
	1 schemerlamp	40 W.	
	1 leeslamp	60 W.	
		200 W., gedurende 5 uren	f. 0.15

Een ongelukssprofeet of niet: De opmars van de televisie is uiteraard niet tegen te houden. Noch in Amerika, noch in Europa. Straks evenmin in de zogenaamde minder ontwikkelde landen. Daar zal het nieuwe medium, evenals in het verleden reeds door de radio werd aangetoond, van grote educatieve waarde kunnen zijn, als het op juiste en verstandige wijze gebruikt wordt en als de toestellen verkocht kunnen worden tegen prijzen, die in overeenstemmig zijn met het niveau dezer landen.

Hoewel we van de praktische inlvoed der radio-omroep en t.v. op het leven en de levensgewoonten en inzichten der luisteraars weinig afweten, bemerkt men indirect een zekere invloed op traditionele kunstuitingen.

Het theater, sedert zeer lang een gevestigd instelling in de Europese landen en in Amerika heeft, zoekend en tastend naar nieuwe wegen, zonder twijfel de invloed van de radio ondergaan. Dit is mede te danken, aan het feit, dat in sommige, vooral Angel-Saksische landen, toneelschrijvers eveneens voor het radiotoneel gingen werken. Voor radio schrijvend, leerden zij middelen kennen, die ook kunnen worden toegepast op het toneel in de zaal.

Het moeilijke vraagstuk van de overgangen tussen verschillende scenes werd in de radio op zeer verschillende manieren opgelost. Dikwijls maakt men gebruik van z.g. narrators, vertellers, die bepaalde overgangen, al pratende, overbruggen. Daarnaast wordt soms gebruik gemaakt van "muzikale bruggen".

Voorts kent men het gedramatiseerde tussenspel als overgang, waarbij men gaarne de "terugblik" toepast. Ook is het de radioschrijver meer dan zijn collega van het toneel mogelijk om zijn personen "te laten terugdenken", terwijl hij, zonder zich al te zeer om de logika te moeten bekommeren, dit terugdenken kan dramatiseren. Hetzelfde procédé wordt ook in de film toegepast.. Men ziet het eveneens op het toneel verschijnen. Een toneel, dat er meer en meer gebruik van gaat maken, dank zij de roerende verfijning van geluid-producerende apparaten ten behoeve van "geluidsovergangen". Een bijzonder voorbeeld van een bekend luisterspelachtig maar voor het toneel geschreven drama is het werk van Tennessee Williams, A Cat on a hot tin roof. Zonder veel verandering zou men het toneelstuk vrij gemakkelijk kunnen opvoeren voor de microfoon. De "geluidsmiddelen", die de schrijver in het stuk toepast, zijn onmiddellijk ontleend aan de praktijk van de radio. In de orkestbak, voor het toneel, bevindt zich geen orkest, geen negerkoor, dat het nodige relief zou moeten geven aan de intenties van de schrijver zoals die op het toneel tot uitdrukking worden gebracht.

Evenals in de radio of beter in het radiohoorspel maakt hij gebruik van zeer summiere middelen van mechanische aard om daarmede een z.g. "geluidsdecor" op te bouwen.

In vele opzichten is een drama van Arthur Miller, de een-acter A view from the bridge, een typisch luisterspel. Miller maakte in dit stuk gebruik van de "narrator", die slechts een heel enkele keer, actief aan het stuk medewerkt, maar die als verbindende persoonlijkheid niet gemist kan worden.

Hierdoor wordt het mogelijk een zeer groot aantal scenes, die, zonder narrator als los zand aan elkaar zouden hangen, te verbinden, zonder dat het publiek bemerkt, dat hierdoor de traditionele gang van zaken op het toneel eigenlijk op losse schroeven wordt gesteld. Ook dit stuk zou men zonder meer voor de radio kunnen produceren en het effect zou misschien nog sterker, in ieder geval niet minder sterk zijn dan op het toneel. Andere voorbeelden van de invloed die het radiotoneel heeft op het theater zijn voldoende aanwezig, vooral in landen, waar toneelschrijvers gevormd werden in de "school van de radio". Een verschijnsel dat samenhangt met het feit vooral dat jongeren in deze landen eerder als tekstschrijver bij de radio iets kunnen verdienen dan bij het traditionele theater.

Vanaf heden kunnen weer nieuwe leerlingen aangenomen worden op de

C. C. A. BALLETSCHOOL,

onder leiding van

MEJ. E. ATHMER,

voor lessen in: Klassiek Ballet (Gechetti methode) Rhythmische dansen, Scheppende dansen, Pantomime.

Kinderen moeten onder zijn dan 5 jaar

Aanmeldingen kunnen geschieden per telefoon 1917, of volgens afspraak. Tevens worden er lessen voor dames gegeven in rhythmische gymnastiek.

Cultura voor de Jeugd

Tussen Fort St James en Fort Norman.

(Vervolg)

(Dokter Martinot en Sergeant Vallet moeten een noodlanding maken in de ijswoestijn van het winterse Canada, terwijl ze een operatie-patient naar het hospitaaltje in Fort Norman brengen. De dokter opereert nu met goed succes in de sneeuw. Terwijl ze wachten op de reddende sleden vertelt Vallet over zijn leven).

Zo heb ik me altijd het einde gedacht, zei Vallet, zo in de sneeuw, maar dan alleen, helemaal alleen. Ik had geen angst voor de dood; daarom durfde ik alles aan en alles lukte; lucky Val noemden ze mij. Ik was graag alleen; dat is gekomen na de dood van mijn kleine jongen. Hij was zo oud als Tim, longontsteking en in drie dagen was het uit...... daar kunnen jullie niets tegen doen dok! Sindsdien heb ik altijd gevaar gezocht en ik had altijd geluk...... ja, geluk...... en nu dit...... het leven is niet erg vriendelijk voor ons geweest!

Als Martinot uit zijn verdoving ontwaakt, weet hij niet hoeveel tijd die stem aan zijn oren geklonken heeft, honden heeft hij gehoord, honden.

Vallet, zegt hij, Vallet, we moeten ons niet overgeven.

Hij heeft de pols van Tim gevoeld, die is nogal gejaagd. Misschien komt hij er boven op. De jongen heeft toch al het een en ander verdragen in de maanden dat hij in het Noorden was. De klok op het dashboard is stil blijven staan bij de landing. Martinot denkt aan de sneeuw; de mogelijkheid bestaat, dat ze insneeuwen.

Vooruit Vallet, we moeten eten en dan eruit om de sneeuw weg te ruimen voordat ze geheel bevroren is.

Ze hebben geen begrip van de tijd meer, het kan zijn dat de sleden van het fort allang voorbij zijn, ze moeten een vuur ontsteken op het ijs, misschien zijn de mannen al in de buurt. Is het nacht, is het dag? Ze weten het niet. Ze gaan aan het werk, het heeft zin, want Tim leeft nog. Ze kruipen uit de cabine door het bovenraam, het toestel ligt al geheel onder de sneeuw, ze moeten het toestel zo goed mogelijk zichbaar houden. Dan brengen ze alles wat brandbaar is naar buiten, tappen benzine uit de tanks en spoedig laait het vuur op, ze lopen er trappelend omheen. Zal iemand het vuur zien? Terwijl Martinot in de vlammen kijkt, denkt hij weer de honden te horen.

Drie keer hebben de mannen reeds een vuur ontstoken, de voorraad brandbaar materiaal is uitgeput. Ze weten op geen tientallen uren meer, hoelang ze hier al zijn.

Dan verdwijnen ze weer in de cabine. Tim is sinds enige uren uit de verdoving ontwaakt, maar de koorts is nog niet weg, de jongen praat luidop en de mannen luisteren; van tijd tot tijd laten ze de jongen drinken; alle gedachten beginnen te vervagen in hun hoofd.

Honden blaffen luid! Ze springen door de sneeuw, die het vliegtuig bedekt. Als de mannen van de sleden de ruiten van het vliegtuig schoongeveegd hebben, vrezen ze het ergste, er is geen beweging meer achter dit glas. Maar dan, als ze het glas stukgeslagen hebben, horen ze een stem: Tims stem: — Vooruit vader, schiet toch. O, vader dat is een wolf. En de jongen schreeuwt luid.

Wanneer Martinot en Vallet hun redders zien, blijven ze verwezen zitten.

Er is geen vreugde en geen ontsteltenis, ze laten zich uit de cabine helpen.

Eenmaal buiten geeft Martinot automatisch aanwijzingen, hoe ze Tim er uit moeten dragen, hoe ze hem op de slede moeten leggen, maar op de juichkreten van de kameraden, die zijn handen en die van Vallet drukken, reageren beide mannen niet.

De manschappen hebben de baar van Tim zorgvuldig vastgemaakt op een slede; op een andere doen ze de beide mannen neerzitten en de honden moeten in toom gehouden worden, het mag niet te hard gaan, ze vervoeren zieken!

Aan het eind van hun eerste dagreis komen ze aan een kleine nederzetting van Eskimo's en daar is de heerlijke behagelijkheid van een vuur, van een sneeuwhut. Martinot geeft nog zijn bevelen, hoe Tim behandeld moet worden. De leider van de reddingsploeg die de volkomen indolentie van de mannen begrijpt, laat voor hen de beste plaats in de sneeuwhut inrichten. Daar vallen ze in een diepe slaap, terwijl de warmte weer langzaam in in hun leden trekt, en die ontspant.

Drie weken later schrijft Captain Rains in zijn rapport: Dokter Martinot en sergeant Vallet, piloot, zijn 23 November vertrokken naar Fort St. James, waar Tim O'Hara met acute blindedarmontsteking te bed lag. De dokter achtte overbrenging naar Fort Norman noodzakelijk. Na een noodlanding op 208 km. afstand van Fort Norman op de Macken-

zie-rivier heeft dokter Martinot de operatie verricht in het vliegtuig.

Op 26 November in de avond bereikten onze manschappen met drie sleden de plaats van de noodlanding.

Dokter Martinot, sergeant Vallet en Tim O'Hara arriveerden hier met de sledeploegen op 28 November. De toestand van Tim O'Hara is thans goed vooruitgaande. Dokter Martinot en sergeant Vallet zijn thans beide weer in functie.

Als Captain Rains dit geschreven heeft, staart hij nog even op het witte papier. Het is wel wat kort, denkt hij, maar er valt toch niet meer over te vertellen. Ik heb, geloof ik, niets vergeten.

Hij trekt met een lineaal zorgvuldig een streep onder deze mededeling. De rook uit zijn pijp kringelt om de lamp, de sneeuw ritselt tegen de ruiten.

— Einde —

PRIJSRAADSEL.

De oplossing van de vorige keer: Het Suezkanaal, en het staatshoofd was: President Nasser.

De Prijswinnaar: Rudy Ponson, Resedestraat 17, San Nicolas, Britta Lashley, Lago Heights 703, Yvonne Verdijk, Celsiusstraat 12, Oranjestad.

Zij krijgen hun boek in de loop van de maand thuisbezorgd.

Nieuw raadsel: Een republiek, niet ver hier vandaan, werd uitgeroepen in 1903 en stond onmiddellijk een strook land af aan een groot land in de nabijheid. Deze strook verdeelt de republiek in twee helften. De oorzaak van deze merkwaardig handelwijze is te vinden in het feit dat genoemde strook land een zeer belangrijke waterweg omvat.

Hoe heet deze republiek?

Oplossingen voor 15 October aan P.O.Box 216, San Nicolas. Onder de goede oplossers worden drie boeken verloot.

MEER EUROPESE FILMS OP ARUBA

De Veer brengt Franse, Italiaanse en Duitse films.

Theaterdirecties op Curacao en Aruba hebben een toenemende belangstelling geconstateerd voor de europese film.

De grote belangstelling voor de Filmliga programma's (Curacao ongeveer 900 en Aruba 450 personen per programma) is hier natuurlijk mede oorzaak van, en zo zijn er langzamerhand meer Europese films in de theaters gekomen. Men blijkt hiermee een geheel nieuw publiek naar de bioscoop te trekken, een publiek dat hoegenaamd geen belanstelling toont voor het merendeel der Amerikaanse films, om van Spaanse films maar helemaal niet te spreken.

Het is begrijpelijk dat de Europese films die hier commercieel vertoond worden, niet alle topproducten zijn. Er is veel middelmatigs bij, en veel dat op de smaak van een groot publiek is afgestemd. Dat neemt niet weg dat er verscheidene goede films bij zijn en regelmatig uitblinkers.

Zo bijvoorbeeld voor de maand October:

MARCELINO PAN Y VINO, een spaanse film met Nederlands onderschrift die in De Veer en Savaneta vertoond zal worden. Een werkelijke meesterlijke film over een jongetje dat in een monnikenklooster opgevoed wordt. Een gave eenvoudige film.

De Italiaanse film ORO DI NAPOLI komt ook naar Aruba, doch deze is met Spaanse onderschriften, Het is een film van Vittorio de Sica, tot nu toe steeds een garantie voor een menselijke en originele film. De film bestaat uit 4 op zichzelf staande episodes waarin behalve De Sica zelf o.a. Silvano Mangano en Sofia Loren een hoofdrol spelen.

Wij vestigen verder Uw aandacht op de franse verfilming van NAPOLEON. Een film van de briliante Fransman — schrijver, regisseur Sacha Guitry. De film is in kleuren, heeft Nederlands onderschrift, en speelt in De Veer op 15 October en in Savaneta, (de openluchtbioscoop, aanvangstijd 7.30) 22 October.

Een amusante franse comédie, die de titel draagt WITTEBROODSWEKEN (Jeunes Mariés) is ook zeker een film die we niet mogen missen. De film geeft een luchtig relaas van een jong getrouwd paar dat verward raakt in de politieke verwikkelingen die een kleine dorpsgemeenschap bezig houden. Een franse film met nederlands onderschrift. De Veer 25 Oktober 7 uur; Savaneta 15 Oktober 7.30 uur.

Verder zijn er dan nog een gekleurde ALI BABA met FERNANDEL, ook frans met ned. onderschrift, (Savaneta 1 Oct. de Veer 3 Oct.) een duitse operettefilm naar DAS LAND DES LACHELNS van Franz Lehar, interessant om de exotische opnamen op Java (De Veer 1 Nov. Sav. 6 Nov.)

Ziehier een rijke filmmaand.

FILMLIGA Aruba

Het normaalfilmprogramma voor de maand October is weer eens van het lichtere genre. Een Engelse comedie LAXDALE HALL, genaamd, in het Hollands vertaald als IK HOU VAN BELASTING. Deze film wordt vertoond in het De Veer theater op.

Wij lazen in Het Vrije Volk over deze film:

Laxdale — ergens in de Schotse Hooglanden — wil een weg, een behoorlijk weg, waarop gereden kan worden. Welliswaar kunnen die van Laxdale slechts bogen op het bezit van zegge en schrijve vijf afgejakkerde automobielen uit de tijd, dat Ford nog een jongen was, maar het isolement, waarin ze zich, dank zij de miserabele toestand van hun enige weg, bevinden, is er niet minder om.

Laxdale komt in opstand. O, heel gemoedelijk. De vijf autobezitters weigeren eenvoudig, maar zeer hardnekkig, hun wegenbelasting te betalen. Geen behoorlijke weg, geen belasting.

De minister voor Schotse aangelegenheid, die honderden mijlen ver, in Londen zetelt, hoort ervan en besluit een deputatie af te vaardigen om met Laxdale tot een vergelijk te komen. En hoe die uit zeer integere heren bestaande deputatie daar in de Schotse Hooglanden vaart, daarvan vertelt u de Engelse film IK HOU VAN BELASTING.

De zeer zelfbewuste, zeer succesvolle industrieel Pettigrew, die de leiding van de deputatie heeft, treedt de mannen van Laxdale niet onwelwillend tegemoet, maar hij laat er geen twijfel aan bestaan, dat ze die nieuwe weg maar beter uit hun koppige hoofden kunnen zetten. Aangezien de Laxdalers echter zeer aan hun heuvels, hun zee en hun rivier-met-zalm gehecht zijn lijden de vooruitstrevende plannen van de grootindustrieel schipbreuk. Gedwongen door de omstandigheden moet Pettigrew water in z'n wijn doen en dus krijgt Laxdale z'n zin. En z'n weg.

Hoe? U kunt dat beter zelf gaan zien. Het is weer een van de aantrekkelijke comedies, waarvan de Engelsen het geheim bezitten. John Eldrigde voerde de regie en wist met mensen, die blijkbaar een speciale-feeling voor dit soort films hebben, een hartverkwikkend resultaat te bereiken.

U ziet het, het is weer zaak om op tijd in De Veer te zijn op oktober; het kon wel eens druk worden....

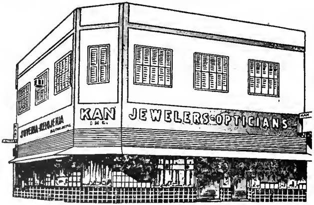

N. V. ODUBER & KAN
OPTICIENS
vertegenwoordigers van Bausch & Lomb
RAY-BAN

De beste service
De grootste sortering
N. V. KAN
JUWELIERS

NASSAUSTRAAT 47
ORANJESTAD

Boeken voor de wereld

De vlucht van het gedrukte woord in boekvorm

De beschavingsgeschiedenis van de mensheid heeft een tijd gekend, waarin monniken in de beslotenheid van hun kloosters, het geloof en de wetenschap dienden, door letter voor letter beschreven-rollen-papier over te schrijven teneinde op deze wijze de vermenigvuldiging van het geschreven woord te verzorgen. De ontwikkelingsgang van onze beschaving heeft eveneens tijden gehad, waarin wetenschap en geloof gediend werden met gedrukte stukken, die naar onze hedendaagse smaak misschien primitief zouden aandoen, die echter in de tijd van Koster - de man die de drukkunst uitvond - voor een revolutie in het publiciteitswezen werden aangezien. En het mag onbelangrijk zijn of de ontwikkeling van het drukwezen in die tijden reeds tot zulke afmetingen was uitgegroeid, dat ten tijde van Koster en Gutenberg (de duitse mededinger van Koster naar de eer van „de" uitvinder van de boekdrukkunst) reeds van een revolutie gesproken mag worden. Dat de boekdrukkunst - of wat er voor gehouden wordt: namelijk het drukken met losse, verplaatsbare letters - evenwel geleid heeft tot een revolutie in bepaalde cultuurvormen, is een feit, waarover niemand, die de dynamische ontwikkeling van de processen zoals die zich in de westerse cultuur hebben voltrokken vermag te overzien, ook maar een ogenblik zal twijfelen. En ongeacht de vraag of het nu Koster of Gutenberg was, die het eerste boek drukte, ze zouden beide met verbazing geslagen zijn, wanneer zij vandaag in een modern drukkerijbedrijf de duizenden en duizenden stukken drukwerk van de hypermoderne persen zagen afrollen. Ze zouden beide het hoofd geschud hebben en zich verwonderd hebben afgevraagd of dat nu alles uit hun bescheiden machinetjes van omstreeks het midden van de 15e eeuw gegroeid was.

De tijd heeft niet stilgestaan en de drukmachines evenmin. Met de naarstige ontwikkeling van de techniek in het algemeen, is ook de techniek van het drukken voortgeschreden: af en toe zelfs formidabel. Want waar te constateren valt, dat er tijden geweest zijn, waarin de mens niet over genoeg middelen beschikte om aan zijn gedachten en gevoelens uiting te geven, vertoont de twintigste eeuw een te veel aan technische media voor de verspreiding van woord en beeld. Wij zijn niet in staat gebleken de techniek met onze geestelijke voorraad en publiciteitsbehoefte bij te houden. Terwijl de machines hongeren, kan de geciviliseerde mens van deze tijd de door hem ontwikkelde technische middelen niet tot het uiterste uitbuiten.

Over een definitie van het begrip: boek.

Zo eenvoudig als het mag schijnen, bleek het lang niet mee te vallen internationale maatstaven vast te stellen van wat als een boekwerk beschouwd dient te worden. Na intensieve bestudering van de verschillende vormen waarin drukwerk pleegt te worden uitgegeven en de diverse bi-laterale, multi-laterale en internationale verdragen en conventies is de Unesco er tenslotte in geslaagd een norm vast te stellen, voor wat onder het begrip „boek" zou kunnen worden samengevat. Dit bleek noodzakelijk, daar zelfs de grootste boekenproducerende landen te voren nooit overeengekomen waren een definitie voor het boek vast te stellen. Wat bijvoorbeeld in Engeland als een boek wordt beschouwd, behoeft in Ierland nog lang niet als zodanig te gelden. In Engeland wordt namelijk aangenomen, dat een boek minstens 6 pence moet kosten, terwijl in Ierland een drukwerk 100 bladzijden moet tellen om als boek gekwalificeerd te worden. In Denemarken bestaat een boek uit 60 pagina's en in de Libanon en Zuid-Afrika moet het drukwerk minstens 50 pagina's dik zijn om voor een boek te kunnen doorgaan. Canada, Finland en Noorwegen hebben een minimum van 49 bladzijden, België 40, Hongarije 64, terwijl men in Chechoslowakije 32 en in IJsland 17 bladzijden voldoende vindt voor de betiteling als boek. Het is in de loop der tijden dan ook onmogelijk gebleken geschikte regelingen te treffen, verdragen of conventies op te stellen en aldus tot internationale uitwisseling en reciprociteit: wederzijdse belastingvrijdom voor in- en uitvoer van boeken, e.d. regelingen te komen. Met het oog op dit euvel, dat door veel vooruitstrevende naties als een bezwaar voor de "uitwisseling van cultuurgoederen en de vrije vlucht van ideeën werd aangevoeld is de Unesco als internationale culturele organisatie ertoe gekomen, een definitie aan te bevelen voor drukwerk, dat onder het begrip "boek" dient te worden verstaan. Deze definitie zou dan als volgt luiden: *een niet-periodiek verschijnende publicatie van 48 of meer pagina's de omslagen niet meegerekend.* Met deze vaststelling van het begrip hoopt men voor de toekomst een maatstaf te hebben, op grond waarvan internationale, bilaterale of multi-laterale verdragen in het literaire verkeer zouden kunnen worden gebaseerd. Een

voorwaarde onmisbaar voor welke wettelijke regeling van deze materie dan ook.

Nederland drukt het grootste aantal boeken per milloen hoofden.

Volgens een recente statistiek over oplagen van gedrukte boeken in verschillenden landen van de wereld, worden in de Sovjet-Unie de meeste boeken, namelijk 37.500 aan titels, gedrukt. Twee maal zoveel als in Engeland waar in 1953 18.741 boeken van de machines gleden en meer dan 3 maal zoveel als in de Verenigde Staten, welk land met 11.840 titels niet tot de grootste boekproducerende landen kan worden gerekend. Interessant, maar nauwelijks begrijpelijk, blijkt uit dit cijfermateriaal dat door de Unesco werd uitgegeven, dat India in 1950: 17.400 boeken met verschillende titels op de markt bracht, een veel groter aantal dan de Verenigde Staten, waar de papiercomsumptie in die jaren nog de helft van het wereldverbruik uitmaakte uitmaakte. Moet het grootste deel van dit materiaal dan alleen voor kranten en tijdschriften gebruikt zijn? Wanneer men echter weet, dat er alleen aan tijdschriften in de Verenigde Staten reeds meer dan 7000 gedrukt worden met een totale oplaag van 4.000.000.000 (vier miljard!) dan lijkt dit ook weer niet uitgesloten. Met een aantal van 7.019 titels per jaar maakt ook Nederland in de rij van de boekproducerende landen geeen slecht figuur. En met een gemiddelde van omstreeks 700 titels drukt het land van Koster bovendien het grootste aantal boeken per hoofd van de bevolking. Een feit dat zeker niet alleen aan de technische perfectionering van het drukkerijwezen en de organisatievormen van uitgeverij- en boekhandelbedrijf toe te schrijven is, maar evenzeer met de enorme lees- en leergierigheid van het nederlandse publiek in verband dient te worden gebracht. Vereisten die overigens voor het tot stand komen en de ontwikkeling van een bloeiend drukkerij- en uitgeverswezen noodzakelijk zijn. In dit opzicht volgen Zwitserland en Oostenrijk met cijfers van respectievelijk 649 en 558, terwijl België en Zweden met 512 en 469 per miljoen inwoners, als kleine landen met een bloeiend cultureel leven, waardige plaatsen innemen.

Oplagen.

Met deze cijfers is natuurlijk over de oplaag van de publicaties niets gezegd. Het is waarschijnlijk, dat landen met hoog zielental grotere oplagen hebben en het aantal nummers van een uitgave in de kleinere landen, zoals de hiervoor opgenoemde, geringer is. Dit springt bijvoorbeeld aanstonds in het oog, wanneer men de cijfers van een tabel, waarin de oplagen der publicaties in de onderscheidene landen b.v. dat 6728 publicaties in Nederland in 1952: 31 miljoen exemplaren opleverden, terwijl van 11.840 op te maken, dat 3.286 zweedse titels 20 miljoen exwerden; of in de volgende vergelijking waaruit valt amerikaanse titels 164 miljoen exemplaren gedrukt emplaren omvatten, terwijl van 37.500 rusissische titels (11 maal het zweedse aantal dus) 650 miljoen exemplaren (of 32 maal het zweedse aantal) werden gedrukt.

De boekenproductie in verschillende taalblokken.

Het verspreidingsvolume binnen bepaalde taalblokken is eveneens een interessant facet van het patroon van de boekenproductie. Uit de betreffende tabel van de Unesco-publicatie over het boek in de wereld, blijkt dat de Engelse taal het grootste taalboek vormt met een totaal van 32.285 publicaties voor het jaar 1953. Hierna volgt het Russisch met 25.000 en daarna het Duits met 22.750 titels. In het engelse taalblok staat Engeland zelf met 18.741 publicaties aan het hoofd, waarna de Verenigde Sta-

Zoekt U een geschenk, waarmee U eer inlegt????

Geef een gramofoonplaat.
Wij zijn rijk gesorteerd in elk genre muziek.
Bij ons kunt U kiezen uit vele platen.
Klassiek of Populair, Mars of Merengue,
Valen heeft het. En.... billijke prijzen.
Voor goede muziek naar.... VALEN.

Music Store
D. R. VALEN
Nassaustraat Oranjestad

Your shopping address:

La Linda

★

Your Shopping Address :
For Men's, Ladies and Children's Wearing Apparels and in the latest styles. Household articles and Baby need, etc.
QUALITY and SERVICE

Phone 1661

Fa. Petrona & Croes

AANNEMERSBEDRIJF

Anasastraat 8 - Dakota - Aruba, N.A.

Telefoon 1712

Het ontwerpen, aannemen en uitvoeren van alle bouwwerken.

Het verhuren van : COMPRESSORS
BETONMOLENS
ASPHALTKETEL

Steeds in voorraad getrilde betonblokken.

ten met 11.840 volgen, Zuid-Afrika met 750, Australië met 627 en Nieuw Zeeland met 327 boeken per jaar. Voor het duitse taalboek levert de Bondsrepubliek 14.000 publicaties, Oostenrijk ong. 4.000, de Duitse Volksrepubliek (Oost-Duitsland) 2.500 en Zwitserland 2.400. Merkwaardigerwijs is de japanse taalgroep productie groter dan de fransc. In Japan worden namelijk 17.000 boeken per jaar gedruk, terwijl het gehele franse blok met inbegrip van Frankrijk, België, Zwitserland en Marokko 14.000 titels produceren. Ook het spaanse taalboek komt met 11.000 titels voor Spanje, Argentinië, Mexico en de rest van het Zuid-Amerikaanse continent niet bepaald eervol uit de bus. Armzalig is echter de productie in China — vergeleken bij Japan bijvoorvoorbeeld — welk land met zijn ruim 500.000.000 inwoners jaarlijks slechts 7000 boeken voortbrengt — evenveel als Nederland dus. Als taalblok is het Nederlands dan misschien minder belangrijk: een ziclental van 10 miljoen plus hooguit 5 miljoen overzeese lezers (Suriname, Antillen, Indonesië en Nieuw Guinea) levert ten enenmale geen voldoend lezerstal op om van een taalblok te kunnen spreken. Het vermogen van de nederlandse lectuurproductie en de organisatie van de nederlandse wereldhandel zijn echter wel van dien aard dat, indien men zich op vreemde talen zou gaan toeleggen, goede mogelijkheden te verwachten zijn.

Het boek als graadmeter van de cultuur.

Men zou zich moeilijk een tastbaarder factor van de cultuur en haar ontplooïng kunnen indenken dan het boek.

Het is waar dat onze moderne maatschappij met haar enorme voortvarendheid, met haar radio, film, televisie en haar ander moderniteiten, minder op het boek aangewezen wil zijn. Het mag evenzeer waar zijn, dat enquetes en publie opinion polls in England en de Verenigde Staten uitwijzen dat de helft van het aantal lieden dat een televisietoestel aanschafte, minder is gaan lezen, het zou evenwel absurd zijn uit alles op op te maken, dat het boekwerk als cultuurfactor aan waarde, omvang en werking zou hebben ingeboet. Het zou niet moeilijk zijn aan te tonen, dat juist deze nieuwe instellingen van mass-communication — om de amerikaanse term te gebruiken — in het voordeel van het boek werken. Misschien niet rechtsstreeks op de vermeerdering van het lezerstal, dan toch wel indirect door verhoging van het intelligentiepeil van de gemiddelde burger, door verruiming van zijn interessesfeer, zijn gezichtsveld enz. waardoor het lezen van boeken ter bevrediging van de nieuw ontstane geestelijke behoeften gestimuleerd werd.

En ondanks de bewering van de helft van de televisiebezitters in Engeland en de Verenigde Staten, dat zij minder zijn gaan lezen nadat zij een toestel hadden aangeschaft, wijzen betrouwbare statistieken uit, dat het aantal boeken in deze landen van 1952 tot 1954 gestadig steeg: in de Verenigde Staten met ongeveer 100 uitgaven per jaar en in Engeland zelfs met enkele honderden publicaties. Het staat aldus lang niet vast, dat de televisie, of wat voor soort publicistieke moderniteiten ook, de behoefte aan meer diepgaande kennis en ontspanning heeft gedood. Anderzijds is ook de export van boek- en andere drukwerken een belangrijke factor geworden. De wereldacties ter bestrijding van analphabetisme door de Unesco en anders organisaties ondernomen, hebben er immers juist toe geleid, dat miljoenen mensen, die enkele jaren geleden niet konden lezen, thans door eeen nauwelijks te verzadigen begeerte naar kennis en wetenschap geroerd zijn. Een begeerte aan welke in de landen van deze zogenaamd minder ontwikkelde volkeren, doorgaans niet kan worden voldaan, daar de mogelijkheden voor het drukken van boeken niet altijd even ruim aanwezig zijn. En liggen hier niet onnoemelijk mogelijkheden: — nieuw land! voor het boek?

E. Th. Waaldijk

Van de Redactie

Een blik op de inhoudsopgave zal U er van overtuigen, dat Cultura U weer best enige tijd aangenaam kan bezig houden. Wist U b.v. wanneer een boek een boek is ??? Wij eerlijk gezegd niet. En op bladzijde 11 brengt de Filmliga Aruba ons buitengewoon prettig nieuws. En op de Donderdagavonden aantrekkelijke radio-programma's. Wat wilt U nog maar ?? Balletlessen voor Uw kinderen ? Ook daarin kan worden voorzien. U leze slechts het belangrijke artikel van Mej. Athmer.

En let ook op onze Muziekschool. Daar wordt iets „schoons" verricht. Van onze kant nog één goede raad: Lees Uw Cultura. **S.**

J. M. KELKBOOM

Motorola Car Radio authorized service

I N H O U D :

Voor advertentie in Cultura
D. LUGO

Saade STORE

Admiral REFRIGERATORS,
AIRCONDITIONERS,
TELEVISIONS
&
RADIOS
★
FURNITURE (MEUBELS)
GAS- & KEROSENE RANGES
CARPETS, ETC., ETC.

FOTO IDEAAL
(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde camera's
zoals:
LEICA, ZEISS IKON, ROLLEIFLEX,
ROLLEICORD, REVERE, ROBOT, AGFA,
en vele andere merken

The Home of Fine Cameras
Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

ARUBA HARDWARE STORE
ORANJESTAD -:- PHONE 1057

PAINTS and
WOOLSEY
PAINTS PRODUCTS
in all colors and sizes
☆
DELIVERY HOME FREE OF CHARGES

Britse Kunstperikelen

Onlangs is het tiende jaarverslag verschenen van de Britse Council (een officieus orgaan dat in dit land, waar men geen regerings-departement voor schone kunsten en wetenschappen kent, het contact tussen publiek en kunst bevorderd) waarin men de zonderlinge paradox kan lezen dat, ofschoon de publieke belangstelling voor kunst vergeleken met 25 jaar geleden wel honderdvoudig is toegekomen, allerminst van een verheugende bloei in de kunstwereld kan worden gesproken, doch eerder van een zorgelijk bestaan van de verschillende instellingen die kunstvoorstellingen geven. Het is waar dat het aantal van deze instellingen, en de kunstvoorstellingen, belangrijk is toegenomen, zodat de kassainkomsten door veel meer moeten worden gedeeld. Maar toch valt niet te ontkennen dat de honderdvoudig toegenomen belangstelling voor kunst bij het publiek geen gelijke tred heeft gehouden met zijn bereidheid tien keer zoveel geld aan kunstvoorstellingen te besteden — tenzij men de grens tussen vermaak en kunst op een andere plaats trekt dan de Arts Council doet. Het is daar, waar volgens onze mening, de schoen wringt: de Arts Council heeft van haar kant gelijk het geld dat het grote publiek aan radio, televisie en bioscoop besteedt niet te rekenen tot het geld dat aan Kunst wordt besteed, maar toch is de scheidingslijn niet haarscherp te trekken, want de Arts Council zegt in haar jaarverslag dat de honderdvoudige toeneming van de publieke belangstelling voor de "echte kunst" voor een zeer groot deel aan de radio, televisie en bioscoop is te danken! Dank zij de radio is immers muziek binnen het bereik van de grote massa gekomen, met het gevolg dat miljoenen thans eens of meer keren per jaar naar een "echt" concert gaan waar zij vroeger niet aan zouden hebben gedacht. Dank zij televisie en bioscoop heeft een groot publiek enig idee gekregen van toneel en is het schouwburgbezoek sterk toegenomen. Zo kan men doorgaan. Belangrijke schilderijententoonstellingen bijvoorbeeld worden tegenwoordig door honderdduizenden bezocht, waar men vroeger al tevreden was met enige tienduizenden bezoekers.

Al kan daarom niet worden gezegd dat het betalend bezoek aan wat de Arts Council "echte" kunstuitvoeringen zou noemen, is toegenomen in evenredigheid met de stijging van de algemene publieke belangstelling voor kunst, men zou op het eerste gezicht toch niet ontkennen dat er toch groei in de kunstwereld is waar te nemen. Dertig jaar geleden b.v. konden er in Engeland niet meer dan drie symphonie-orkesten bestaan. Nu zijn er tien, om van vele andere niet geheel permanente orkesten niet te spreken. Vóór de oorlog kon de grote opera in London niet het hele jaar door voorstellingen geven van hetzij opera of ballet. Integendeel het trotse gebouw stond voor meer dan de helft van het jaar leeg. Tegenwoordig volgen opera en ballet elkaar zo geregeld op, dat er nauwelijks enige weken tijd voor vacantie is. De twee "nationale" schouwburgen, de Old Vic in Londen en het Memorial Theater in Stratford (waar uitsluitend Shakespeare wordt gespeeld) zijn voor vrijwel alle voorstellingen altijd uitverkocht, terwijl zij vroeger een zorgelijk bestaan hadden. Er zijn thans meer dan 100 schouwburgen in Engeland die geregeld bespeeld worden door zgn. "repertory" — gezelschappen, d.w.z gezelschappen die meer dan één stuk op het repertoire hebben en die stukken achter elkaar spelen, zodat men afwisseling heeft inplaats van weken achtereen hetzelfde stuk. Vóór de oorlog waren er nog geen 30 van deze "repertory"-schouwburgen in Engeland voortdurend in bedrijf, zoals thans, ongerekend de 100 vaste schouwburgen in London en elders.

Op deze manier kan men nog lang doorgaan, en dit levert, zoals gezegd, op het eerste gezicht dus een verheugende vergrote belangstelling voor de schone kunsten ter registratie. Maar aan de andere kant kan men ook nadelen registreren, en de debet-zijde van de balans toont in verhouding enorm toegenomen uitgaven, vooral wegens lonen en salarissen. De slotsom is, dat maar heel weinig kunst-instellingen het evenwicht kunnen bewaren zonder subsidie in een of andere vorm, en het is eigenlijk een onzinnige toestand dat zij aan de ene kant met overheidsgeld worden gesubsidieerd, terwijl zij aan de andere kant zware belasting moeten dragen. Dit is een bittere klacht vooral aan de kant van de theaters, die vaak ondanks volle zalen toch geen winst kunnen maken omdat zij zoveel belasting moeten betalen. Indien alle belasting die wegens zgn. "vermakelijkheidsbelasting" - op kunstuitvoeringen wordt geheven, zou worden afgeschaft, zouden vrijwel alle kunstinstellingen vrij adem kunnen halen, wat haar thans onmogelijk is.

(wordt vervolgd)